SEP 17 1921

Published and distributed under permit (No. 761), authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Jersey City, New Jersey. By order of the President, A. S. BURLESON, Postmaster General.

СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРҐАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

РИ ЦЕНТИ — РІК XXIX. ЧИСЛО 215. ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ., ЧЕТВЕР, 15-го ВЕРЕСНЯ 1921.

VOL. XXLX. No. 215. JERSEY CITY, N. J., THURSDAY, SEPTEMBER 15, 1921. THREE CENTS

СКЛАДАЙТЕ ПОЗИЧКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ОБОРОНИ ДЛЯ ЗДОБУТТЯ І ЗАКРІПЛЕННЯ НЕЗАЛЕЖНОСТИ ГАЛИЦЬКОЇ ДЕРЖАВИ

ГРІЗЬБА ВЕЛИКОГО ЗЕЛІЗНИЧОГО СТРАЙКУ

ТОЛІДО, Огайо, 13. вересня. — Дж. А. Леклер, межинародний представник Юнії Машиністів, видав публичну осторогу, що протягом 30 днів може прийти до ґенерального страйку зелізничих машиністів, робітників, працюючих при кітлах, в зелізничих кузнях, електричних робітників та карменів. Його осторогу потвердив Деймс Сос, межинародний представник Юнії Кітлярів.

На великих зборах, які відбулися тут нині, Сос і Леклер остерегли понад 700 робітників в Толідо, щоби вони заплатили комірне за хату на три місяці наперед, закупили незнищимих запасів поживи і у всякий другий спосіб приготовилися до страйку, який на їх думку може потревати не довше як два місяці.

Причиною страйку може бути невдоволенне з рішення Федеральної Зелізничої Робітничої Ради, яка знесла спеціяльну заплату за перероб (овертайм) та працю в неділю на 134 американських зелізницях.

Робітники згаданих тут рукомеслів голосували над справою приняття рішення Ради і великою більшостю голосів рішили відкинути їх і вийти на страйк. Виконавці комітету юнії ждуть лише на рішенне Ради в справі заплати робітникам за роботу від штуки (пісворк), в справі фізичних оглядин і клясифікації праці. В десять днів потім, як Рада видасть своє рішенне в сих справах, виконавчі комітети видадуть приказ виходити на страйк, який буде відноситися до яких 25.000 робітників в стейті Огайо та до більше як 600.000 робітників по всіх Злучених Державах.

На зборах в Толідо, робітники зобовязалися не виходити на ніякі самовільні страйки, поки виконавчі комітети не зарядять одного страйку. Провідники приготовляючогося страйку хочуть звязати усю транспортову систему краю. Вони кажуть, що можуть се зробити, бо в Злучених Державах є 1,800,000 зелізничих робітників, а з того 1,500,000 належить до юній.

ПРИГОТОВАННЯ ДО УРЯДОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ В СПРАВІ БЕЗРОБІТТЯ.

ВАШІНҐТОН, 13. вересня. — Президент Гардинґ відай вишле незадовго офіціяльні запросини на конференцію в справі безробіття, яка має відбутися у Вашінґтоні. Всі приготовання до конференції уже покінчені. Докладної дати конференції ще не установлено, але припускають, що вона почнеться дня 26. вересня. В конференції возьме участь відай 30 людий, межи котрими правдоподібно будуть запрошені: Самуель Ґомперс, голова Американської Федерації Праці; Джан Луис, президент Юнайтид Майн Воркерс оф Америка; і Чарлс Швоб, президент Бетлегем Стіл Корпорейшен. Сподіються, що президент Гардинґ особисто отворить конференцію.

ФІЛАДЕЛФІЙСЬКІ БИЗНЕСМЕНИ ХОЧУТЬ ПОМАГАТИ БЕЗРОБІТНИМ.

ФІЛАДЕЛФІЯ, 13. вересня. — Трийцять чотири великі бизнесові підприємства і промислові корпорації сього міста відбули велике принятте „в честь оживлення бизнесу" і на ньому зобовязалися старатися за роботу для величезної армії безробітнич в місті. Вони оснували комітет, який має старатися поширити думку межи всіми підприємствами в місті і околиці.

СЕКРЕТАР ПРАЦІ ОБУРЕНИЙ НА КРИТИКІВ ІМІҐРАЦІЙНОГО ЗАКОНА.

ВАШІНҐТОН, 13. вересня. — Секретар праці Дейвис критикував остро критиків іміґраційного закона, які послідними часами докладають всіх старань здискредитувати се право. Мимо сих зусиль уряд думає далі придержуватися закона. Міністер заявив, що противники закона помиляються, думаючи, що своїми нападами на закон доведуть до його відкликання; Америка скорше замкне іміґрацію зовсім, як знесе іміґраційні обмеження.

ЧИСЛО ЖЕРТВ ПОВЕНИ В САН АНТОНІО СЯГАЄ 150.

САН АНТОНІО, Тексас, 13. вересня. — Число усіх людий, що впали жертвою повени в Сан Антоніо минувшої пятниці, переходить уже 150. Переважаюча більшість жертв се мексиканські робітники, які були заняті на фармах в долинах рік Сан Ґабріель, Брасос, Колорадо і Лител Риверс і їх притоки. Так само обчисляють, що шкоди маеткові будуть богато більші, як думано зпершу. Нині вже подають, що шкода винесе межи 6 а 10 міліонами долярів.

Життє в Сан Антоніо іде уже нормальним трибом, але ще треба буде довгого часу, заким усунеться сліди повени. Число погибших в місті виносить 49, але ще й досі не найдено цілого ряду людий. Вчора найдено над рікою в Тернирс Джин чотири тіла. Міські власти думають розкопувати великі маси намулу, нанесені ріками, шукаючи за тілами погибших в час повени людий.

ПРЕМІЄР ВІТОС ХОТІВ ГОВОРИТИ „З РУСКІМ ЛЮДКЕМ".

Остання поїздка премієра Вітоса до кількох повітів Східної Галичини мала на меті чисто політичні справи, а іменно охоту безпосередно зближитися до „рускеґо людку". На ратунок приїхав сам новочасний Пяст — хлоп з хлопуф, пан Вітос, що на польській державі на лісах і на збіжу — доробився велиезного маетку, про що часто пише „Слово польске". Старости одержали наказ з гори зорганізувати депутації руских влосцян і як можна також і української інтеліґенції. Те все однак не вдалося. До Вітоса явилися — про що доносять з кількох повітів, — між иншими із Роґатина, де приїздив Вітос, тільки іменовані старостами війти і то лише на виразний розказ старости. Сучасний Пяст таки не зблизився до рускеґо людку і на будуче може конферувати хиба тільки з редакторами „Рідного Краю", що виходить між иншими і за підмогою його партії.

ПОЛЬСЬКИЙ ПЛЕБІСЦИТ.

Маґістрат міста Бібрка зарядив плебісцит. Переводить його секретар маґістрату в цей спосіб, що при конскрипції запитує міщан: „Чи хцеце належиць до Польскі, чи до Украіни?" Люде звичайно або відказуються від відповіди або безрадні заявляють: „Прошу пана, ми Русини". За це кидається на них п. Стахурскі з уличними лайками: „Але ґадай, бо ці в писк дам", а далі грозить наложенням ґрошевої гривни. Такими способами розпочинає бобрецьке староство плебісцит.

УКРАЛИ 100.000 ШВАЙЦАРСЬКИХ ФРАНКІВ.

В польсько-швайцарській торговельній палаті в Варшаві викрито дефравдацію на суму 100.000 швайцарських франків, які свойого часу вручило міністерство віцепрезидентови палати Богумілови Вількожевскому на вирівнання рахунків палати. Вількожевскі присвоїв собі гроші і 60.000 зложив в банку в Ст. Ґаллен, а за решту відкрив торговельний дім в Варшаві.

ХОЛЄРА В БАРАНОВИЧАХ.

Голодуючі утікачі з Росії занесли холеру до Польщі. В Баранвовичах було вже кілька випадків тої хороби. Голодні переходять без ніякої контролі границю і граблять по дорозі всяку живність. Тамошні мешканці називають це „новою більшовицькою офензивою".

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ПОМЕРЛА ЖІНКА ПІЛСУДСКОГО

В четвер, дня 18. серпня с. р. перевезено тіло помершої жінки начальника польської держави, Марії Пілсудскої з Кракова до Вільна. За домовиною ішов брат начальника польської держави, делеґація офіцерського корпусу і представники всяких урядовців. Начальника польської держави не було, бо як доносить „Напшуд", перебуває на великих маневрах в Добжицах, біля Полоцка.

НЕДОСТАЧА ПАШІ В ГАЛИЧИНІ

Слота при кінці весни і спека літом спричинили великий брак паші. Літна посуха і спека спалили до тла отаву. В наслідок недостачі паші вже тепер не знають селяни, чим кормити худобу. Під зиму положенне стане ще сутнійше. Тому то селяни масово продають скотину, а з другої сторони ціни на пащу йдуть постійно в гору. Сего тижня платять у Східній Галичині і на Волині за 100 кільоґрамів сіна около 2300 польських марок, а за прасоване сіно 2.500 марок. За баль конюшини платять 3.300 марок льоко стація.

ДИВА ПРИРОДИ.

З Трянсвалю, Оранії і других провінцій полудневої Африки доносять про морози і значні опади снігу. Треба памятати, що сі краї лежать майже під зворотником, значить в ширині північних берегів Африки.

НЕСПОДІВАНИЙ КІНЕЦЬ.

Цілком несподівано закінчилось одно вінчанне в німецькім місті Ґоті. Молодий, скрипак з місцевого театру, зявився зі своєю нареченою перед шлюбним урядником (шлюб був цивільний). На звичайне запитанне урядовця, чи бажає він взяти наречену своєю дружиною, наречений голосно відповів „ні!", взяв шапку й зник.

Шляхотні титули подешевіли.

Цілий світ знає, що в Італії можна за гроші купити собі всякий шляхотний титул — барона, графа, князя. Досі се коштувало великих грошей, та нині, мабудь з огляду на загальну світову крізу, ціни на італійські титули також потаніли. Після нової такси титул князя коштує 10.685 лір для одної особи й 21.000 лір для цілої родини, титул герцоґа — 9.600 і 10.500 лір, титул маркіза—7.500 і 15.000 лір, титул графа—6.450 і 12.000 лір, а титул барона можна мати за 5.400 лір для себе й за 10.800 лір для родини.

Коли взяти на увагу, що на американські гроші італійська ліра варта щось з 5 центів, то вийде, що за 300—500 долярів кождий Американець може „ушляхотнити" себе й свій рід.

СПРАВА МИРОВИХ ПЕРЕГОВОРІВ ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ З ІРЛЯНДІЄЮ.

ДАБЛИН, столиця Ірляндії, 13. вересня. — Члени ірляндського революційного парляменту („дейл ейреанн") зїхались нині на тайну нараду, яка відбудеться завтра у справі конференції з британійським правительством в Інвернес, в Шотляндії.

Вгадують, що „дейл айреанн" прийме британійське предложенне і назначить делеґатів, які мають поїхати на конференцію, що назначена на 20. с. м. в Інвернес.

ЗВИНЕННЄ ЛЬВІВСЬКОГО НАМІСНИЦТВА.

Ґенеральний делеґат розіслав до всіх урядів, підчинених намісництву, комунікат, в якому повідомляє, що з днем 1. вересня с. р. перестає істнувати львівське намісництво, а на його місце входять в життє як власти II. інстанції воєвідські уряди в Кракові, Львові, Тернополі і Станиславові.

ПОЛІЦІЯНТИ КРАДУТЬ В ГАЛИЧИНІ

В селі Гута щирецька, львівського повіту, поліція Ляхович і Казновскі (з львівської поліції) зайшли до селянських огородів і накрали мішки огірків. Злодіїв зловили місцеві дівчата (Шляхетка і Дихтановська), набили і віддали громадському урядови. Громадський уряд присудив заплатити 3000 м. на костел, що й сталося. Поліцаїв звільнено і вони дальше повнять службу при зелізничій рухомій сторожі на Підзамчу.

ПРОФЕСІЙНИЙ РУХ У ЯПОНІЇ.

Японський пролетаріят значно відстав в своїй організації, як економічній, так політичній, в порівнанню з сучасним станом робітничого руху в Европі.

В Японії начислюється всього 794 заводових спілок, які в значній своїй частині дуже ще далекі від дійсно клясово свідомих організацій. На чолі заводового руху у Японії бачимо ґірників, які мають 12 гуртів з загальним числом 46.766 членів. Загальне число заводово зорґанізованих робітників в Японії виносить 230.000 душ.

До сього часу мав силу поліційний закон, що забороняє всякі виступи, страйки і подібні инші прояви робітничого руху. Тому кождий страйк обовязково тягне за собою увязненне провідників. Але ся політика уряду природно впливає на робітничу масу якраз проти його мети, а саме з боку пролєтаріяту помічається все більший опір.

Так на другому конґресі найбільше міцно орґанізованої професійної спілки металевих робітників у жовтні 1920 р. було вирішено приняти принцип клясової боротьби, що для відсталого руху в Японії є великий крок вперед.

Скількість страйків також протягом часу швидко росте. Так в 1914 р. було лише 50 страйків з числом учасників 7904, тоді коли в 1919 р. страйків було вже 497, а взяло в них участь 63.137 робітників.

МІСТО АРЕШТУ ЗАСЛАННЄ ДО РОСІЇ.

ВАШІНҐТОН, 13. вересня. — Американські урядники застановляються над справою чотирох російських горожан, засуджених і увязнених за аґітацію проти вступлення до американської армії підчас війни. Урядники застановляються над тим, чи не можнаби їх випустити на волю, під услівем, що вони виїдуть до совєтської Росії і більше до Америки не вернуть. Межи чотирома арештованими є одна женщина. Мущини сидять тепер в тюрмі в Атланта, а женщина в Джеферсон Сіті, Мезурі.

В ПОЛЬЩІ ЗАНОСИТЬСЯ НА ПЕРЕВОРОТ

ВІТОС УСТУПИВ.

ВАРШАВА, столиця Польщі, 10. вересня. — Цілий польський міністерський кабінет разом з премієром Вітосом уступив.

ҐЛОМБІНСЬКИЙ ХОЧЕ БУТИ ПРЕМІЄРОМ.

ВАРШАВА, 12. вересня. — „Селянське" правительство Вітоса упало і цілий його кабінет уступив.

Польські часописі піддають кандидатуру д-ра Станислава Ґломбінського зі Львова на президента міністрів і міністра скарбу. Його приклонники вірять, що він розвяже трудне польське положенне. Він недавно вернувся з Америки, де студіював фінансові відносини.

Замітка. — Др. Станислав Ґломбінський є одним е провідників вшехпольської партії з найзавзятійшим ворогом Пілсудського. Колиб Пілсудський мав його покликати на становище премієра, то хиба на підставі якогось торгу з вшехполяками.

Слід зазначити, що Ґломбінський не приїздив до Америки студіювати тутешні фінансові відносини, бо він тут був дуже коротко, а не знаючи англійської мови, не міг навіть з ніким з американських фінансістів розмовитись. Він „студіював", кілько тут польські „народові" (вшехпольські) орґанізації мають ґроший і, „простудіювавши" красно, вивіз від них $100,000 на аґітацію за своєю кандидатурою.

ПІЛСУДСЬКИЙ ГОТОВИТЬСЯ НА ДИКТАТОРА.

БЕРЛІН, 12. вересня. — Вісти з Варшави доносять, що там тепер ведеться аґітація за проголошенням маршалка Юзефа Пілсудського, теперішнього „начельніка паньства", военним диктатором Польщі.

В останньому часі Пілсудський назначив на найважнійші місця найвірнійших своїх приятелів споміж ґенералів та офіцирів. Коло палати Пілсудського, „Бельведеру", уставлено кілька полків найвірнійших жовнірів.

Польський „сейм" розпущений, а нового досі не скликувано. Все вказує на те, що в Польщі готовляться до якихось важних перемін.

У Варшаві є провідник російських лібералів Борис Савінков, котрий веде переговори з Пілсудським в справі нового нападу Польщі на Росію.

ПІЛСУДСЬКОГО ХОТЯТЬ ЗА „КРУЛЯ" ОБІБРАТИ.

БЕРЛІН, 13. вересня. — Протягом трох днів по уступленню кабінету Вітоса розпочалася в Польщі голосна аґітація, аби Пілсудського вибрано королем Польщі.

Австрійсько-польська мілітаристична партія, якої Пілсудський є провідником, стремить до вибору Пілсудського королем від часу, коли тому 18 місяців Падеревського усунено з премієрства. Ся мілітаристична партія не теряє часу, з уваги, що польський „сейм" розпущений ,а новий не скликаний, і на ділі тепер Пілсудський є одинокою владою в Польщі.

Вшехпольська ґазета „Ржечпосполіта" пише, що теперішня хвиля принесла в Польщі не лише кабінетову, але й державну крізу.

Дневник „Курєр Поранни", орґан Пілсудського, мовчить про цілу міністерську і державну крізу.

„Дневник „Курєр Польскі" пише так: „Коли ми відбудували польську державу, ми не поставили символа, який би апелював до мас. Тепер же в критичній хвилі ми мусимо сказати се, що відчувають і думають міліони. Республіка не дала нам жадного символа польської державної влади і не перетопила польського народу в польську державу. Якби давнійше роблено заходи для переміни республіки на монархію, то вважали-б се за военний крок, але тепер вже сього не будеться вважати за военний крок.

Польські ліберали є занепокоєні сим рухом, але Пілсудський має всю владу в своїх руках, бо він створив свою особисту військову машину, в якій верховодять лише австрійсько-польські мілітаристи.

ІЗ СЕСІЇ ЗБОРУ ЛІҐИ НАРОДІВ.

ЖЕНЕВА, Швайцарія, 13. вересня. — Нинішня сесія Збору Ліґи Народів була дуже оживлена аґітацією з приводу виборів до Постійного Суду Міжнародньої Справедливости, і до Ради Ліґи Народів.

Всі представники всіх держав заступлених в Лізі, мають вибрати 11 судіїв до Міжнароднього Суду, а до Ради Ліґи Народів можуть увійти 4 нові представники на 4 місця непостійних делеґатів від держав, що заступлені в Лізі.

Ведеться горяча аґітація й укладають ріжні пляни та комбінації.

Вибори будуть у второк, 14. с. м.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893.
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА	
Three cents the copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates.		В Джерзи Сити і заграницею.	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
Телефон „Свобода": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1888 Montgomery.
За оголошення редакція не відповідає.
З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

ГРОШІ НА БОНДИ
ПОЗИЧКИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ОБОРОНИ НАЛЕЖИТЬ СЛАТИ НА АДРЕСУ:
DIPLOMATIC REPRESENTATIVE OF GALICIA (2ND DEP.)
1901 COLUMBIA ROAD, N. W., WASHINGTON, D. C.
ТА ПОДАТИ ІМЯ І АДРЕСУ. БОНДИ ВИСТАВЛЕНІ НА 5, 10, 25, 50 ТА 100 ДОЛЯРІВ

ЗРОСТАЮЧА ДОРОЖНЕЧА.

Департамент Праці у Вашінґтоні подає до відома зібрану урядниками статистику про кошти життя в 15 головних містах Злучених Держав за один місяць, а саме від 15. липня до 15. серпня.

Кошт поживи в подробичній продажі за той час на загал зростав. Найбільше підросла ціна на поживу в місті Рочестер, де звижка виносить 8 процент. За сим містом іде Ню Йорк, де за сей місяць ціни підросли о 7 процент, далі Болтимор з 6 процентами, Мілуоке, Нюарк і Норфолк з 6, Чарлстон, Вест Верджінія, Луисвил, Манчестер і Портленд, Мейн, з 4, Гавстон з 3, Бют і Делес з 2, і Мінеаполис з 1 процентом.

Таке порівнанне виходить, коли порівняти подробичні ціни за їду дня 15. серпня з ціною дня 15. липня. Коли порівняти ціни дня 15. серпня сього року з цінами 15. серпня минувшого року, то вийде, що ціни сього року значно упали: В Бют о 30 процент, в Луисвил о 28, і так далі, аж до Ню Йорку, де ціни впали о 22 процент.

Коли однак порівняти теперішні ціни з перед военними цінами, то вийде значне підвисшенне цін. І так, коли порівняти ціни на їду в подробичній торговлі в 1913. році з цінами дня 15. серпня сього року, то ціни з сього року є висші від попередних о 62 процент в Манчестер, о 60 процент в Бафело і Мілуокі, і так далі аж до Рочестеер, яке має тепер ціни о 43 процент висші, як мало в році 1913.

Виходить, що ціни за поживу в подробичній торговлі тепер значно висші, як вони були перед війною. Від закінчення війни є певна поправа на краще, тобто до обниження цін, але зате за один місяць в середині літа сього року ціни підійшли троха до гори.

ХРУНІВСЬКА СЛУЖБА.

Поляки є спеціялісти у витворюванню хрунівства серед сусідних народів, які вони від віків поневолювали, імено серед Українців, Білорусинів і Литовців.

Зноваж Українці в Галичині є спеціялісти в нищенню хрунівства. Сама назва „хрунь", яку Українці надали польським рабам, вказує, що вони вміли до них взятись. Завдяки нищенню хрунівства нині наша бідна Галичина може похвалитись перед світом, що вона як скала стоїть одним фронтом проти Польщі, а за Польщею пійшли ТІЛЬКИ ОДИНИЦІ, безхарактерні хруні, що продались за гроші.

Лідером тої горстки хрунів в Галичині є „соціяліст" (такий „соціяліст" як Бориско) Михайло Яцків. Він має сповняти головну хрунівську службу.

Та служба є того рода, що навіть польські пани, службодавці нею гордять.

Наприклад пускати в світ найочевиднійшу брехню, то вже і польським панам іноді соромно. Але хотяй і не соромно, то пощо тої фатиги, як їх виручить платний наймит і за свого пана вже набреше, кілько пан хоче.

Отже коли хотять польські наїзники в Галичині настрашити Українців, що справа освободження їх краю вже пропала, а мають на се готову з Варшави брехню, то її перше пускають через свого Яцкова. Він помістить таку брехню у своїм „Ріднім (?) Краю", ніби з „дипльоматичних" жерел, а за ним вже далі подає польська преса яко новість „з рускіх зьрудел", або „зе сфер рускіх" і тоді гадає, що Українці в Галичині вже є настрашені і знеохочені до боротьби і витривалости.

Саме тепер Яцків пустив зі своїх жерел, а польські ґазети далі се пустили з „рускіх зьрудел", що аліянти згодились віддати Польщі Галичину яко відшкодованне за те, що Польща стратить Горішній Шлеск в користь Німеччини.

Таку вість дістав пан Яцків з „дипльоматичного" жерела від Райнлендера, директора поліції у Львові, а ціль її — страшенне і знеохочуванне Українців до боротьби.

Певна річ, що такі „жерела" і такі „вісти", до яких Яцкова польські пани пускають, не мають жадної вартости, а таксамо і його страшенне не має жадного значіння, бо хрунів уже в Галичині не бояться ані не слухають. Поправді, то вже лекше хруням оперувати в Америці аніж в Галичині, але і тут хрунівству довго не бути.

ПРОТЕСТИ ДО ЗБОРУ ЛІҐИ НАРОДІВ.

З нагоди сьогорічної сесії Збору Ліґи Народів українські організації в Америці вислали протести проти продовжування польської військової окупації Галичини, а з домаганнем увільнення сього українського краю з польського наїзду та признання йому права самоозначення.

Всі телеграфічні протести, яких відписі прислано до нашої часописі, помістимо за порядком.

Досі одержали ми кількадесять телеграм, які починаємо нині містити.

1.

Український Народний Союз вислав отсю каблеграму:

Dr. Van Karnebeek
President League of Nations Assembly
Geneva, Switzerland

Ukrainian National Association the oldest and largest benevolent organization in the United States appeals to sense of justice of League with request that League give ear to cry of agony sent out by four million Ukrainians in Galicia and free these helpless people from cruelties and oppressions of Polish military occupation. Allied victory gave right of self-determination to Galician people who therefore proclaimed independence and elected Government of National Assembly under Doctor Petrushevich. Fruits of self-determination were destroyed by Polish territorial cupidity. Surely League of Nations as dispenser of justice will not let this crime go unpunished

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION:
Simon Yadlovsky, President
Roman Slobodian, Secretary
John Kashtaniuk, Secretary.

2.

Український Народний Комітет вислав отсю каблеграму:

Dr. Van Karnebeek
President League of Nations Assembly
Geneva, Switzerland.

Polish occupation and administration of Ukrainian Galicia consists of a systematic campaign of wholesale executions, internments, and deportations. Poles terrorize Galician people through wanton incendiarism and brutal intimidation. Ukrainian schools are closed, Ukrainian churches are profaned, Ukrainian clergy are reviled, Ukrainian publications are suppressed, Ukrainian officials are dismissed from civil service, Ukrainian students are barred from higher schools, Ukrainian young men are impressed into the Polish army, and Poles are imported from Poland to replace the Ukrainians who were killed, interned, deported or taken into the Polish army. The Ukrainian National Committee of the United States, embracing in its membership over six hundred thousand Galician natives, most solemnly protests against this flagrant violation of the most sacred rights and privileges of civilized peoples. We cannot urge too strongly that the Polish occupation be terminated and the legal Government of the Galician people, the National Assembly headed by Doctor Petrushevich, be restored to power.

UKRAINIAN NATIONAL COMMITTEE OF U. S.:
Vladimir B. Lototsky, President
John Dobriansky, Secretary.

3.

Редакція „Свободи" вислала отсю каблеграму:

Dr. Van Karnebeek
President League of Nations Assembly
Geneva, Switzerland

Svoboda leading Ukrainian daily newspaper in America is confident that Polish crime against four million Ukrainians in Galicia will finally be amended by League of Nations. In name of our readers we respectfully demand withdrawal of tyrannous Polish occupants and restoration of Galician National Assembly under presidency of Doctor Petrushevich.

Emil Revyuk, Editor
83 Grand St., Jersey City, N. J.

4.

О. Петро Понятишин, адміністратор української греко-католицької дієцезії вислав отсю каблеграму:

Dr. Van Karnebeek,
President League of Nations Assembly
Geneva, Switzerland

Ukrainians in America numbering about one million protest against continued military occupation of East Galicia. No mandate is held by Poland or any other nation in East Galicia and this region is under sovereignty of Allied Powers. Hence military occupation illegal, unjust and unwarranted. Kindly recognize Ukrainian Western Republic under President Petrushevich on the principle of self-determination.

P. Poniatishin,
Administrator Ukrainian Catholic Diocese, Newark, New Jersey.

(Дал буде).

ЯК ПИСАТИ ТЕЛЕҐРАМИ ДО ЛІҐИ НАРОДІВ?

На питання з ріжних сторін, як писати каблеграми до Збору Ліґи Народів, подаємо отсе для прикладу кілька таких взірців. Кожда громада чи товариство може собі вибрати одну з таких каблеграм і вислати зі своїми підписами.

Всі каблеграми треба адресувати так:

DR. VAN KARNEBEEK,
President League of Nations Assembly,
Geneva, Switzerland.

Каблеграми добре посилати за половину ціни, а посилати треба скоро, бо вже маленько часу остається.

Ось ті взірці, як укладати каблеграми:

For humanity's sake rescind Polish occupation of Ukrainian Galicia and save oppressed Galician people from further atrocities and outrages of Polish militarism

---

.... thousand Galician Ukrainians residing in............ respectfully demand justice for their brethren in Galicia STOP Remove Polish occupant and restore National Assembly under Doctor Petrushevich as Galician people desire

---

Americans of Ukrainian extraction and Ukrainians residing in........ appeal to League to expel Polish invaders and oppressirs from Ukrainian Galicia STOP Galician people acknowledge legality only of Government headed by Doctor Petrushevich STOP Since political status of Galicia still remains to be defined why not define it in accordance with will of Galician people.

In name of humanity civilization and permanent peace in Eastern Europe and the principles for which millions of Allied soldiers laid down their lives we urge League of Nations to observe and secure political status of Galicia as determined by people themselves namely independence under rule of National Assembly headed by Doctor Petrushevich

---

Natives of Galicia residing in..... bitterly denounce cruel occupation of Galicia by Polish imperialists and beseech League of Nations to compel observance of principles of Self Determination according to which Galician people proclaimed independent Republic and set up their own Government the National Assembly under Doctor Petrushevich

---

The .... Society of .... consisting of Galician Ukrainians solemnly protests against the Polish occupation of Galicia characterized by religious and racial persecution economic discrimination lawlessness and medieval intolerance which are and always will be the sole means whereby the Poles can maintain their unlawful foothold in Galicia STOP We respectfully demand restitution and recognition of people's National Assembly under Doctor Petrushevich

---

East Galician problem cries for solution STOP Terminate cruel Polish occupation and restore Galician National Assembly under Doctor Petrushevich the only Government elected and acknowledged by Galician people

Ню Йорк, дня 12. вересня, 1921.

ЗА УКРАЇНСЬКЕ ІНФОРМАЦІЙНЕ БЮРО:
Юрій Андрейко.

ХТО ХОЧЕ ВЕРТАТИ ДО КРАЮ на послішних і найбільших кораблях як „America", „George Washington" і инші і то в окремих каютах на 4 або 6 осіб, без жадної окремої доплати;
ХТО ХОЧЕ СПРОВАДИТИ когонебудь з родини з краю сюда;
ХТО ХОЧЕ ПІСЛАТИ ГРОШІ ДО КРАЮ доляровим чеком так, аби до 4 тижнів були доручені;
ХТО ХОЧЕ ПОЛАГОДИТИ ЯКУНЕБУДЬ СТАРОКРАЄВУ СПРАВУ або виробити якійнебудь старокраєвий документ;
Нехай зверне ся сейчас з цілим довірєм о баксші інформації до загально від 6 років знаного з чесної і ретельної обслуги.
АМЕРИКАНСЬКО-УКРАЇНСЬКОГО БЮРА.
AMERICAN UKRAINIAN EXCHANGE, INC.
30 E. 7-th STREET, NEW YORK, N. Y.

ДИПЛЬОМАТИЧНЕ ПРЕДСТАВНИЦТВО ЗАХІДНО-УКРАЇНСЬКОЇ (ГАЛИЦЬКОЇ) РЕПУБЛИКИ У ВАШИНҐТОНІ.

Відділ II (фін.-торг.)
Ч. 163 — 21.

ОПОВІСТКА.

Хто хоче закупити БОНД ПОЗИЧКИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ОБОРОНИ, нехай подасть точно своє імя і адресу та перешле гроші, або американські Ліберті Бонди на слідуючі способи:

1) Прямо на адресу: Diplomatic Representative of Galicia (2nd Dept.), 1901 Columbia Road, Washington, D. C.

2) а) Через Відділи та Братства Українського Народного Союза, Провидіння, Народної Помочі або Згоди Братств.

б) Через парохії української греко-католицької Дієцезії.

в) Через парохії укр. греко-православної Дієцезії.

г) Через Окружний Комітет в Шикаґо і Лігу Ситезенів в Филаделфії, Па.

г) Через окремі місцеві Комітети, вибрані для сеї цілі на прилюдних зборах.

д) Вкінці через ті інші інституції, комітети та поодинокі особи, які викажуться відповідним уповажненнем від Місії.

Бонди виставлені на 5, 10, 25, 50, 100 долярів.

УВАГА: Хто зложив гроші, а не одержав в короткім часі бонда, нехай сейчас реклямує. —24

ЗА ФІНАНСОВО-ТОРГОВЕЛЬНИЙ ВІДДІЛ:
Д-р Березовський **Д-р Мишуга**

ІСТОРІЯ, ЯКИХ ТЕПЕР БОГАТО.

(Спеціяльна кореспонденція з Галичини).

Вертаючи ц. р. до Галичини, подорозі з Києва до кордону зійшовся я випадково з одним півінтелігентним галицьким молодим селянином. Вертав він до дому. Галичину покинув ще 1919 року з відворотом галицько-українських військ на Велику Вкраїну. Тут служив він в укр. військах аж до цілковитої їх ліквідації большевиками. Тепер тікав з большевицького війська, куди попав в зимі 1920 року ради насушного хліба. Я розговорився з ним про його недавнє минуле, про причини, які спонукали його покинути червону армію і він росказав мені таке:

По розбиттю укр. національних військ на Поділлю минулого 1920 року, попав я в більшевицький полон. Знаючи, яка доля чекає нас всіх, полонених Українців (мали нас одіслати на якісь роботи в Росію) втік я на волю ще подорозі з Винниці до Київа. По Київщині блукав я до пізної зіми. Не маючи одежі (при полоненню обдерли нас до чиста) і шматка хліба, а до того не можучи знайти якоїнебудь роботи, рішився я поступити охотником в червону армію. В Умані зайшов я до військової комісії і тут прийняли мене зараз до піхоти. Дістав я поганеньку одежу, чоботи, і таким способом зразу став „красно-армейцем 45 дивізії. Кормили, не зле, роботи не було майже ніякої і жити було б не погано, як би... як би не ці кляті карні експедиції, які часто треба було одбувати по селах. — Тут він нагло насупився, злісно сплюнув і задумався.

„А що ви робили в тих карних експедиціях"? — кинув я по хвильці, щоб перервати його задуму і заставити росказувати дальше.

„Ет, бодай не згадувати" — почав він дальше тягнути свою історію.

„Річ в тому, що селяне не хотять виповняти хлібної роскладки, цебто не хотять давати більшевикам в місто ні хліба, ні мяса ні ніяких продуктів. Більшевики дуже за це на село сердяться, називають селян бандитами, контрреволюціонерами, не церемоняться з ними і силою зброї забірають все, що попадеться на очи. Я теж не знавши гадок селян, сердився на них за те, що не дають містові хліба. Не вмирати-ж нам з голоду. Тому, коли посилали нас в ці карні експедиції „собирать хлеб", так ми вже „собирали" ревно, хоч з горла дерли, а стягнули все. Не помагали тоді ні мужицькі просьби ні жіночі сльози. Забирали ми всю міру приписаних з гори продуктів, а коли чого в кого не було, на ринку купити мусів і оддати, а то забирали тоді в його що иньше в десятеро більше. От тоді побачив я, що діється тут несправедливість. А походила вона звідти, що з кожного господаря стягали понад його стан, при чому за хлібом приходять по два й три рази до року. Не диво, що терпець вривається тоді селянам і з роспуки хапаються вони крайного. Десь як зпід землі добувають рушниці, кулемети, а то йдуть з вилами, топорами, словом, хто що має — і починається нам тоді робота, „правдива експедиція". Коли село мале, а постаньчих ватаг близько нема, то робота наша коротка: Поарештувавши сміліщих з селян (їх передавали ми негайно в Умань, а там „засудивши" їх розстрілювали. Розстрілювали їх спеціяльні карательні відділи, складені з молодих комуністів т. зв. „комсомом" — комуністичний союз молодіжи), брались ми тоді за стягання роскладки. По приказу забирали ми тоді звичайно в десятеро більше, як належалося, абголюючи до чиста чи шпихлірі, чи скрині. А що вже тоді кожен з нас для себе награбив, то й не згадувати. Довго опісля було чим „гуляти", попиваючи самогон" (горівки комашньої роботи селян) — надісно згадував мій оповідач.

„Але було й гірше. Особливо тоді, коли повстане велике село або й кілька сіл, та ще прийде їм в поміч який повстаньчий загін. О, тоді повставало таке пекло, що хоч аби головою накладай, або тікай куди очи несуть. От такі то події спонукали мене плюнути на цю песю службу і як небудь їхати до дому. Найгірше таке пекло, як памятаю, трапилося мені перед самим новим роком" — тут він на хвильку призадумався, як би перемагаючи в собі спомин чогось дуже неприємного. А що справді було воно для його дуже неприємне, то й вираз його лиця змінився, став серйозний і строгий.

„Тоді ціла наша дивізія дістала приказ — почав він далі — негайно виступити в волость Тальне, уманського повіту. Комісари говорили нам, що туди приїхала невелика повстаньча банда і не дає зібрати хлібної роскладки. Здивувало нас тільки те, на віщо висилали з нами й другу дивізію та ще й полк кавалерії. (Хоча большевицькі дивізії рахують не більше 1000—1500 чол.) Буде робота — подумав я. Щоб вернутися живому, а там треба буде старатися увільнитися від тої собачої служби, хоч був я при їй всього один місяць, а вже дуже не сподобалося мені життя поміж москалями. Прийшовши під волость, розвернулися ми в бойому лінію і почали наступати. Та тут виявилося, яка то „невеличка повстанча банда". Перед нами затріскотіли рушниці, залопотіли кулемети, засвистіли кулі так, що в першу чергу ми одскочили і давай розбігатися, хто куди. З бідою позбірали нас наші команданти, дівізіонер, якийсь рудий жидок на кони, звернувся до нас з промовою, з якої ми узнали, що треба взяти чотири села і розбити ватагу Дерещука. Це нас не втішило, бо всі з нас зі слухів добре знали, що таке отаман Дерещук. Бороться з ним було важко. Але в атаку на найближче село ми пішли, та тільки його не взяли. Прийшлося рити в снігу ями і починати позиційну війну. Наші дві дівізії і полк кавалєрії оточили повставші чотири села волости Тальне і почали бльокаду. Селяне під рукою привідців Дерещука (учитель по професії, при Директорії комендант міста Уманя, тепер визначний повстаньчий провідник на Правобережжу) організувалися добре, а їхнє завзяття і рішення, що краща смерть, як оддати себе на ласку більшевиків, робили нашу облогу затяжкою. Справді, атаки наші на село одбивали повстанці добре, при чому малий їхній відділ, скочивши в наш зад, наробив тут такої паніки, що вмент наша лінія розбіглася. Довго доводилося нашому дівізіонерові опять збирати нас купками. Не помагала й наша кавалерія, бо повстанці теж мали добре вишколених своїх їздців. При тому в боях впало вже кілька наших і военна ситуація показувала не в нашу користь: Через густий вогонь взяти села було не можливо, зі всіх боків треба було боятися несподіваного нападу повстаньчих ватаг. завзяття повстанців і трусість нашого війська — все це склалося на це, що наш довізіонер вкупі зі своїм товаришем мусіли попросити з Умані помочі. Через день прийшла в поміч ще одна дивізія (біля 1000 чол.) і ми серед великого проливу крови на пятий день взяли ці села. Але Боже мій! Що там було за видовище"?!

„Приходилося здобувати кожен крок. Кожна хата була твердинею, кожна жінка і десятилітня навіть дитина вояком. Богато тоді згинуло наших, але богато і повставших. Більшість хат чотирьох цих сіл спалено, багатьох з цих, що не згинули в боях, поарештовано і по негайному присудові порозстрілювано. Пригадую собі, як в одному гуртку вели повязаних до купи чвірками 60 молодих здорових жінок. Вивели їх в балку, порозділювали, познасилували і тут же на місці порозстрілювали, а котра з них ще кидалася, так ту прокололювали списами. Малолітних дітей і тих нещадили. Дівчаток знасилували, а потім убивали, а хлопців зразу кінчали на місці. Селянське майно розграблено, а що осталося, пішло „на казну" — цеб то комісарам по кишеннях. Чоловіків половили і порозстрілювали мало, бо багато з них повтікало з повстанцями в ліси. А гнатися туди за ними, ми боялися. Був я на австрійській війні, але такої дикої різні та ненависти там я не бачив. І тепер ще гидко мені, як згадаю деякі сценки тої „карної експедиції": Там вивели старушку і кольбою по голові поклали її на місци неживу, бо її син „бандит", он там ведуть 15-літнього хлопця, а що він опирається, то красноармеєць прикладає йому до голови рушницю і вистрілює і хлопець падає лицем до землі, хоче піднятися, але нагло дістає чоботом по голові і нерухомо падає на землю; в другому місці горить хата, а з агороди біля неї повиганяли худобу і вибірають, яку зараз різати; десь з близька чується жіночий крик отчаю і благання сплетений з дикими погрозами красноармейця — словом чисте пекло. Навіть попа, що до нічого не мішався, і його вбито, а жінка од знасилування вмерла. Та сама доля стрінула і учительку. В „бандитських", як їх називали большевики, селах всім попало" — з якимсь тягарем на души кінчав мій сопутник. По його виразі лиця, по скупим словам, я бачив, що там мусіла творитися справді пекольна картина. Він сам одчував гидоту совершившоюся в Тальному історії, але не вмів її докладно росказати. Мене одначе історія ця ні крихти не здивувала, бо про ниж чув я сотні разів на Полтавщині і Катеринославщині. Дика крівава росправа з повставшими селянами против комуністичної безглуздої самоволі (в тому випадкові з Тальним, зажадали більшевики, як потім додав сам оповідач, за богато хліба з села) — це зараз буденні явища по всій Україні, що родяться, як гриби по дощи. Вони зараз необхідні, коли укр. народові суджено скупатися в своїй крови, поки ступить в обітовану землю.

Калуш, 12. серпня 1921.

В. Білинський.

ВІРА, НАДІЯ, ЛЮБОВ.

Зневажений наш храм,
Зруйнований наш дім,
Одно осталось нам,
Одно на світі всім —
Віра.

Сторощені списи,
Пощерблені мечі,
Що серцю ти даси
І що даси душі? —
Надію.

Обсипався наш квіт
В болото, в сльози, в кров.
Де єсть той лік, щоб світ
Уздоровити знов?
Любов.

Богдан Лепкий.

НОВІ КНИЖКИ З КРАЮ,

1. **Поза межами болю,** дуже інтересне оповідання з часів світової війни. Написав др. О. Турянський Ціна .... 60 цнт.
2. **У гостях добре, дома** лїпше, історичне оповіданне О. Кониського. Ціна .... 70 цнт.
3. **Люба-згуба,** повість Юрія Федьковича. Ціна .... 15 цнт.
4. **Сверщок на печі,** домашна казка Чарльса Дікенса. Ціна .... 25 цнт.
5. **Хмари,** повість Івана Нечуя-Левицького. Ціна $1.50
6. **Чорногора,** гуцульська читанка ч. 1. Неперіодичне письмо для робітного народа під редакцією др. К. Трильовського. Ціна .... 15 цнт.

Замовлення і гроші слати на адресу:
UKRAINIAN PUBLISHING & PRINTING,
30 E. 7th St., New York, N. Y.
Маємо на складі всі шкільні підручники які вживаються в українських школах в Америці. При більшім закупні даємо значний опуст.
За заряд Книгарні
Дмитро Андрейко.

ЩОБ ДОБРЕ ВИХОВАТИ ДІТИ

Родичі забігаються, щоб виховати свої діти на сильних, здорових мущин і женщин. Нечисті зуби є причиною многих терпінь, які в пізнійших роках роблять Ваше і їх життє прикрим.

Поможіть їм осягнути мужність і жіночу красу зубів через навчення їх чистити свої зуби "COLGATE'S"-а охолоджуючим кремом до чищення зубів.

„ДОБРІ ЗУБИ—СЕ ДОБРЕ ЗДОРОВЛЄ"

Напись "Colgate" на тоалетових виробах запевнює: Чесноту, Чистоту і Добрий Виріб. Основано 1806.

ДОПИСИ

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Поклик до Українців золочівського повіту.

Дорогі Земляки!

Комітет Рідної Школи в Золочеві просить нас, яко своїх земляків тут на вільній земли Вашінґтона, щоби ми помогли йому своїми жертвами підтримати свої рідні школи.

Ідучи за кличем „В рідній школі наша будучність", завязався в Ню Йорку тимчасовий комітет, котрий зібрав на висше згадану ціль $75.50. Сю суму зложили слідуючі жертводавці: М. Сембай, Г. Кладек, М. Кіндзерський, Й. Грицай, Юлія Шміт (з дому Кіндзерська) і О. Гундяк по $10.00; М. Сембай $5.00; Анастазія Назар, Чемола і М. Ганьошин по $2.00; Д. Мединський, М. Наливайко, Євдусишин і Й. Назар по $1.00; П. Петрів 50 цнт.

Отже ми, яко тимчасовий комітет, удаємося з просьбою до своїх земляків із золочівського повіту і з инших повітів о жертви на згадану ціль. Чи подумали Ви коли, яку вагу мають діти, зглядно їх виховання в історії народу, а особливо нашого, що найшовся серед інакших обставин як всі інші народи? Наш рідний край, Галичина, знаходиться в морі нещасть. Проклятий Лях відобрав від наших дітий те, що найдорозше, а се науку. Українська дітвора мусить шукати помочі в науці межи своїми. Сю поміч ми мусимо нашим дітям подати. Від сього обовязку не повинна ухилитись ані одна людина, котра почуває себе членом України. Тут ходить о найбільший скарб, о будучність народу, о виховання нашого наймолодшого покоління.

Дорогі Земляки! Хвиля дорога! Звертаємося до Вас не з просьбою о милостиню, а тільки кладемо Вам на совітсть будучність України, яка криється в нашім наймолодшім поколінню. Доля поставила нас тут у красші відносини ніж наших братів у старім краю. Їх руки закуті в кайдани, уста їх заперті, але вони на дусі не упали. Вони звернулися до нас з горячою просьбою о підмогу на Рідну Школу. Коли ми хочемо стати на просвітім поли поруч з другими народами; коли хто має хоть дрібку совісти в своїй души; хто любить свій рідний край; хто не хоче бути рабом на своїй рідній земли; хто болючо відчуває затрату національности серед нашого наймолодшого покоління — то нехай спішиться з жертвами.

Подумаймо, дорогі Земляки, що станеться з українською дітворою, коли ми будемо сидіти з заложеними руками. Пригадаймо собі, що діялося ще за австрійських часів в нашім краю по школах; як то Поляки селянсько-робітничих дітий не допускали на висший степень науки, бо боялись утрати свого панування на случай, коли Українці будуть просвічені. А що діється тепер? Ляхи кольонізують нашу рідну, потом і кровю наших батьків, дідів і прадідів зіллятуземлю. Де були по школах українські учителі та учительки, то їх Ляхи виганяють, а на їх місце посилають свої матечки та ріжних їм подібних катів, котрі хочуть винародовити наше наймолодше покоління. І ми маємо на се байдужно дивитись? Ні! Коли хто почуває себе сином неньки України, то не повинен відмовитися від повисше згаданої цілі, бо утримання школи потягає за собою богато праці і гроший.

Віримо, що сей поклик відізветься голосним відгомоном в серцях свідомих Українців і вони негайно поспішать з помочию та поможуть поглибленню національної свідомости серед українських дітий і причиняться до належного їх виховання, подібно як се діється у всіх культурних народів.

Дорогі Земляки з Ню Йорку і околиці! Закликаємо Вас у порушеній тут справі прийти на **загальні збори, котрі відбудуться в суботу, 17. вересня б. р., о годині 8-мій вечер, в офісі під числом 244 евеню А, на розі 15-тої улиці в Ню Йорку.**

Ті, котрі хочуть післати яку жертву, просимо слати на адресу: **Никола Кіндзерський, 4 First Ave., New York City.**

За всі жертви ми з гори сердечно дякуємо.

Комітет.

ІСТОН, ПА.

Купуйте бонди Галицької Держави!

В нашій місцевости підписалися на державну позичку Галицької Републики: Тов-о ім. Богдана Хмельницького, 137. відділ У. Н. Союза, $50; Іван Малимук і Филимон Сабатий по $25; Іван Крочак, Андрій Василик, Олекса Питляр, Василь Дроботий і Михайло Драпинський по $10; Михайло Колодруб і Ілько Верисюк по $5. — Разом $160.

Ті Українці, котрі ще доси українських бондів не купили, нехай будуть ласкаві потрудитися на **збори, які відбудуться в місцевій читальні „Просвіти" в неділю, 18. вересня б. р., о годині 2-гій пополудни.**

Любі Браття і Сестри! Кличемо до Вас в імени наших мучених братів, котрі з розпукою простягають до нас свої руки і просять о поратунок. Хто бажає волі і свободи свому рідному краєви; хто хоче, щоби Ляхи не називали нас „бидлом"; хто не хоче, щоби наш бідний нарід загибав по ляцьких тюрмах; хто не хоче, щоби мазурське гайворонне обсідало нашу рідну землю; хто має в своїм серци хоч трошечки жалю до катованого Ляхами українського народу—сей прийде напевно на заповіджені висше збори і сповнить свій горожанський обовязок, купуючи хоч один бонд нашої галицької держави.

Не слухайте, Браття і Сестри, тих виродків нашої суспільности, котрі по кутах горлають, що вони Україні нічого не дадуть, бо Україна їм нічого не дала. Дайте Ви наперед Україні те, що Ви повинні дати, а вона за се відплатиться Вам сторицею! Обітріть слези заплаканій Матери, то тоді вона до Вас усміхнеться і Ви будете щасливі.

Михайло Драпинський,
секр. 137. від. У. Н. Союза.

АЛЕНТАВН, ПА.

Відповідь мальчикови на його лист і кілька слів до членів 147-го відділу У. Н. Союза.

Дня 21. серпня б. р. відбулися тут збори місцевого відділу (147) У. Н. Союза. На сих зборах полагоджувалося кілька справ, а між тими також піднеслося справу бондів свободи Української Республики. Та не так легко було сю справу полагодити, з причини, що мало членів тоді зійшлося. Між тими членами знайшовся був також оден мальчик без штанів (байструк цариці Катерини), котрий цілий час непокоївся та обстоював за тим, аби збори відложити, з надією, що він буде мати час зробити агітацію та не допустити до сего, щоби наше братство купило український бонд.

По короткій дебаті збори відложено, а кілька днів після того один урядник нашого відділу одержав лист від котрогось незнаного мальчика (певно від тогосамого, що тоді був на зборах) з погрозою, що він буде всіми силами старатись, а як буде треба, то і революцію зробить (певно гадає собі, що то на вічу), а не допустить до сего, щоби наше братство купило бонд. Щоби справді так не сталося (хоч се не дуже лячно), то я уважаю своїм обовязком такому падлюці відповісти пару слів.

Ти кажеш, братчику, що сумно було тобі слухати тих кількох слів, котрими я заохочував членів, аби вони конечно купили бонди. Се був мій обовязок, бо я також люблю свій нарід свою вітчину, милу Україну, котру байструки цариці Катерини віддали проклятим Ляхам на поталу.

Можеш собі уявити, братчику, кілько то безправств і насильств роблять Ляхи у наших бідненьких селах на Україні. Мабуть у тебе, братчику, серця нема. Як бачу, то ви справді настоящий кацап без голови і без серця. А чи тямиш ти, братчику, як ти колись ще маленьким своїми дитинячими ніжками бігав по зеленій травици в садочку та тішився красою сего світа? Тоді ти не знав горя, а як підріс, то поїхав в Америку і також дочекався щастя: сидиш собі в холодочку та попиваєш соду. Порівнай-но теперішні часи до давних: чи так воно діється тепер як колись? І ти на стільки позбувся свого сумління, що тепер ревеш на всі заставки, щоб не дати цента бідним сиротам, котрі ходять обкровавленими ногами по снігу, не маючи в що взутися? Ти кажеш, що се діти буржуїв і їм не годиться помагати. Позички свободи не треба також давати, бо се для панів.

Щоб ти трошки прозрів та протер свої заспані очи, то я тобі скажу ось-таке: Ані я, ані ти за Україну крови не проливав, її своїми грудьми не заслоняв. Ти сидів і сидиш собі спокійненько в холодочку на американській земли та чекаєш, аж комуністичні пиріжки готовенькі вцадуть тобі в рот. Падала колись манна Жидам, бо вони твердо в Бога вірили, але теперішні Лейбовці в Бога не вірять, отже я сумніваюся, щоби тепер їм ті ласощі з неба летіли.

При кінци скажу тобі ось так: Ти, братчику, закороткий, як сірник; ти ще заслабий в крижі, щоби зробити контрреволюцію проти алентавнських робітників. Алентавські робітники вже добре пізнали, що вони йшли злою дорогою через короткий час. Тепер ціла наша громада стремить до одної мети, окрім вас, трох московських наймитів.

Щоби не було кривди і для других мальчиків, то нехай ся допись послужить усім тим, котрі належать до Лейбового штабу.

А Вас, Браття, котрі є зорганізовані в нашім братстві, прошу: Щоби не тяжів на Вас народний гріх, то прийдіть усі на **збори, які відбудуться в неділю, 18. с. м., і таки позичку ухваліть!** Ухваліть купити такий бонд, який буде можливо, коли хочете визволити себе і своїх братів з чужого ярма. Заглянь... [illegible] ...ній місцевости, де лише живуть Українці, скрізь вони купують українські бонди, і то в як найбільшій сумі. Тож і ми не лишімся позаду!

Як не хочете купити бондів своєї держави, то купите бонди польської держави примусово! А як не хочете дати доляра на українські вдови і сироти, то колись будете приневолені віддати польським Мацькам усьо примусово. Отжеж вибирай, Брате, одно або друге!

Урядник 147-го відділу У. Н. Союза.

ІНТРИҐА КРАКІВСЬКОГО „ЧАСУ".

(Кореспонденція з Европи).

Краківський „Час" приносить сензаційні вісти про „українську іреденту".

Коло 30.000 українського (русінського?) війська перейшло протягом 1919 і 1920 р. на чеську тереторію. „Хоч більшість цих відділів, — пише „Час" — була Чехами розоружена й інтернована, то все таки багато українських офіцерів поступило до чеської армії а всі табори інтернованих Українців у Ліберці, Дайтшґаблі і Чап сталися гніздами інтензивної протипольської пропаганди, та хто зна, чи тільки протипольської... Справа ця не дужеб нас цікавила, колиб ми не мали важних причин, щоб цікавитися нею.

Стисле порозуміння, безнастанний і живий контакт між „українським правительством" Петрушевича, його міністром війни майором Льотном, і Берліном з одного боку, а українським штабом в Чехах, котрому підлягають карні формації українські в таборах інтернованих з другої сторони, спонукує нас до поважної осторогі під адресою правительства R. G. S. Загально звісно, що осею всіх праць і заходів українського правительства (фікційного) есть — відірвати Східну малопольску (?!) від Польщі. Останні події, які збулися у Східній Малопольщі, виразно стверджують участь українських факторів у Бориславському страйку. Страйк цей мав бути для українських проводирів спробою, на скільки польські органи „безпеченства" і польське війско вміє здавлювати розрухи. Їх наміром є відтягнути значні маси польського війска з инших повітів Східної Малопольщі на терени нафтові в Бориславі, бо вони на тім будуть [illegible] українські відділи, інтерновані в Чехії.

Це безперечно марні й самодурні надії, але все-ж таки підтримують вони шкідливий фермент.

Але Українці являються для своїх протекторів, Чехів, дуже непевними союзниками. Отсе— як доносять дуже поважні інформації (які? „Нужкі на стул! — пане „Час"!) — заключили вони тайну угоду з чеськими Німцями. Числять мабуть на оружну розправу Німців з Чехами, проти котрих з великої вдяки обовязалися разом з Німцями воювати. З того виплиєає, що між чеськими Німцями, Німеччиною і Українцями з Малопольщі (?!) заключено тісне порозуміння.

Знають о тім дуже добре Поляки (вони всьо знають!), але не хочуть цього зрозуміти Чехи, про котрих становище в шлеській справі супроти Поляків можнаб багато говорити. Що на цім кокетованню з Німцями Чехи сильно попечуться, це покаже найблища будучність."

Стільки краківський „Час".

Дійсно, мусить в Польщі дуже зле виглядати, коли навіть цей поважний і звичайно розважний орган польських консерватистів починає грати ролю брехуна, провокатора й денунціянта. З ким тоді властиво хоче „Рідний край" говорити і договоритися до чого будь, навіть до чогось дуже марненького й паршивенького, в роді тісненької автономії?

Коли аристократичний, добре вихований і не ниціщий „Час" так нікчемно ставиться до нас, то чого хотіти від инших польських ґазет?

Видно погано з Польщею?

З приводу цього доносу завважимо ось що. Дотепер ми були між російським молотом, а польським клепалом.

Поляки билися з Москалями, а нам за ухами тріщало.

Польський шляхтич і московський боярин воювали з собою, а війна кінчилася звичайно новим розбором українських земель, новою нашою кривдою. Так було за царів, так сталося за большевиків у Ризі. Цю останню кривду Поляки радіб тепер закріпити при помочі Франції і їм кісткою в горлі стоїть тая жмінка українського війска, що стоїть на чеській теріторії і грозить пімстою польському нахабі. Тому Поляки вживають останнього способу, подлої клевети та чорної брехні, щоб поміж нас, а чеський народ кинути кістку незгоди. Вони числять на таких ворогів українства в Чехії, як Крамарж і спілка. Та ми з заморя кличемо до чеського народу, щоб вони не вірили Полякам, та не дали себе звести на тую блудну політичну дорогу, на яку їх хочуть Поляки спровадити, бо тая дорога веде до слави Польщі, а на згубу нашого і чеського народу.

Правительство Петрушевича не є фікційне, як кажуть Поляки, це правительство Західної України, цеї держави, яку Поляки безправно наїхали, ограбили і безправно держать у своїх кіхтях. Треба вірити, що цьому безправству буде зроблений незабаром кінець, а тоді між чеським і нашим народом запанують гарні сусідські стосунки на користь обох чесних, роботячих, неімперіялістичних народів!

Тоді доноси, клевети й інсинуації, в роді отсього доносу „Часу", остануться ще одним клеймом більше на замаранім всякими брудами обличчю Польської Речіпосполитої.

Verax.

ЧОТИРИ ЦІНИ ШИФКАРТ

ПРИМІРОМ ДО ЛЬВОВА МОЖНА ТЕПЕР ЗАЇХАТИ ЗА:

$99 через Францію; $131 через Гамбурґ або Бремен;
$129.50 через Антверпію; $139 через Ґданськ.

(воєнна такса 5 дол. додатково)

Але є богато випадків, що чоловік заплатить шифкарту на Гамбурґ або Бремен а несовісний агент вишле його через Францію. Тому кождий Українець повинен купувати шифкарту тільки в своїй найбільшій українській інституції в Америці а певно що непожалує сего. Ми продаємо шифкарти на всі корабельні лінії і на найліпші кораблі. Каюти для всіх. — Пашпорти виробляємо в кількох днях листовно.

В СПРАВІ СПРОВАДЖЕННЯ РОДИНИ пишіть по інформації.

ГРОШІ ПЕРЕСИЛАЄМО через Земельний Банк у Львові скоро і під цілковитою гарантією.

ПОЛАГОДЖУЄМО СТАРОКРАЄВІ ґрунтові справи точно і дешево. По близші інформації пишіть до котрогобудь нашого офісу:

AMERICAN UKRAINIAN BUREAU, Inc.

520 East 6th Street, NEW YORK, N. Y. — 322 North 8th Street, PHILADELPHIA, PA.

ЗА УПРАВУ АМЕРИКАНСЬКО-УКРАЇНСЬКОГО БЮРА:
АНТІН ПАШУК, през.

РУХ У ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. Бр. св. Георгія, від. 239, повідомляє, що звичайний мітінг відбудеться о 12-тій годині пополудни в неділю, 18. вересня, в гали У. А. Горожан під ч. 822 Н. Франклін стр. На порядку нарад будуть важні справи, котрі муситься конечно полагодити на тім мітінгу. Неявившийся член заплатить кару 50 цнт., а урядник $1.00. — І. Жмутин, предс.; Н. Волос, секр.

КЛІВЛЕНД, О. Тов. „Сокіл", від. 336, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 18. вересня, о годині 1-шій пополудни, в Укр. Нар. Домі при Вест 14. ул. Проситься прийти на сі збори, бо є важні справи до полагодження. Неявивший-ся член заплатить кару 50 цнт., а урядник $1.00. — Уряд.

НОВІ ТЕАТРАЛЬНІ КНИЖКИ.

Аматорський Театр, підручник для аматорських гуртків ....25 ц.
За друзі своя, драма в 5-ох діях 40 ц.
Дядько Тарас, діточий сценічний образець ....10 ц.
Кандидат, комедія в трьох актах 30 ц.
Мартин Боруля, комедія на 5 дій 30 ц.
Назар Стодоля, драма в 3-ох діях 30 ц.
Перше повмирали а потім повінчались, комедія в 2. діях....30 ц.
Прогулька, діточа комедійка на одну дію ....10 ц.
Суд Святого Николая, драматичний образок для дітей....10 ц.
Шляхта ходачкова, комедія в 4. діях ....35 ц.

Повний спис театральних книжок знаходиться в нашім катальоґу, який висилаємо задармо. 13і15

Замовлення і гроші на книжки посилайте на адресу:

UKRAINIAN BOOK STORE,
437 N. Sixth Ave., Scranton, Pa.

Ottoman-America Line

Прямо до ODESSA

Поспішний почтовий корабель **„GUL DJEMAL"** (Ex Germanic) відіде з Ню Йорку **СЕРЕДА 21. ВЕРЕС.**

Пливе під Міжнародною флягою і є під американським зарядом. Перебуває дорогу в 14 днях. Дуже виставний і вигідний. Українська страва для Українців.

ЦІНИ ТРЕТОЇ КЛЯСИ:

ODESSA	$150.00	*VARNA*	135.00
CONSTANTINOPLE	130.00	*CONSTANZA*	138.00

Додатково воєнна такса.

ПЕРША КЛЯСА $200 і висше. По тикети і інформації долоситись до:

C. B. RICHARD & CO. ГЕН. ПАС. АГЕНТИ
або до місцевих агентів.
29 BROADWAY, NEW YORK, N. Y.

ПРИ ПОВОРОТІ ДО КРАЮ І ТУТ В АМЕРИЦІ

нема ліпшого ремесла від автомобільового. Я є з краю довголітний і добрий механік і шофер в Америці. Хто вивчиться в нашій школі, той стане добрим механіком і шофером. Будете нам вдячні по всі часи. Знайте, що наша школа є одною з ліпших в Америці. Уживаємо до науки всі найновійші моделі автомобілів. Денні і вечірні курси. Можете заробити 25-35 дол. на тиждень. Просимо зайти до нашого офісу і порадьтеся з нами. Офіс отворений і в неділі.

Записуйтесь до нашої школи. — I. Stepanoff, інструктор і механік.
Для інформації наш офіс отворений в неділі до 12. г. в пол. Пишіть по катальоґ.
ARENA AUTO SCHOOL, 151 W. 54th St., NEW YORK, N. Y.

ГОРНЯТКО КАШІ.

В печі горів огонь, а при огни стояло мале, може літрове, чорненьке глиняне горнятко; в нім варила ся молочна каша на вечеру для дітий. Горнятко було собі опрятнненьке і мало дуже чистий, апетитний вигляд. Воно було задоволене з себе і з того, що в нім що дня варила ся молочна каша.

При огни стояв також великий, череватий горнець, в якім вічно гріла ся вода. Сей був засмалений, незадоволений з себе — шипів, сопів, бухав парою і взагалі робив усе вид, якби мав тріснути зі злости. Його злостило непомірно се, що таким малим горнятком усі займалися, а на нього великого мало хто звертав увагу. Що газдиня все так чисто вимивала горнятко, та що двоє хатних дітий тілько на горнятко залюбки гляділо, стоячи при печи.

От так вони стояли, та говорили собі, а навіть трохи сварили ся.

Хлопчик казав: „Я дістану зверха кашу зі старочкою, вона така солодка". — А дівчинка собі: „Коли я зверха". — Знов хлопчик: „А я зпід споду пригари повишкрабую з горнятка, вони такі смачні". — А дівчинка: „Коли неправда, мої будуть пригари".

Аж тут отворили ся двері і до хати увійшов жовнір. Він був цілий обліплений снігом, убране його було дрантиве, ноги позавивані якимсь онучами, без чобіт. Лице його було дуже бліде, очи запалі і змучені. Хвилинку він стояв мовчки коло порога і дивив ся по хаті так, якби чекав, що йому скажуть, чи приймуть, чи виженуть.

Діти замовкли, забули про кашу.

А тут уже мама обізвалася: „Ви певно з війни до дому йдете? Прошу вас, ходіть близше, може ви змерзли, може хочете їсти"?

Жовнір сів на лаві і не говорив нічого, він певно був дуже змучений.

Мама приступила до печі, замішала кашу в горнятку, покушала, відтак поставила миску на столі і обернувшись до печі, вхопила горнятко за ухо. Горнятко почуло страшний біль і трохи не крикнуло; воно мало ухо вже здавна звереджене, бо діти вишкрабуючи з нього що дня пригари, так насіпали за ухо, що воно ледви тримало ся. Не згадуючи вже навіть про те, що йому все в усі стрикало, але то певно з протягу. Прошу вас — як хтось вічно стоїть при відсуне нім комині, а діти тілько дверима рип тай рип!

Не встигла ще мама горня поставити на столі як тут „зґриць" і таки над самим столом відірвалось ушко від горнятка, враз із кавалком шийки, а мама ледви ще вхопила другою рукою; інакше була би вся каша пішла на землю.

Бідне горня ойкнуло з болю і переляку, а великий горнець, зашипів, забулькотів водою, ніби кажучи: „Добре тобі так, уже по тобі"! — І бухнув на хату з радости таким стовпом пари, що аж усі з дива не могли вийти. Мама виляла кашу на миску і подала жовнірови ложку, але він борше витягнув руку по горнятко. Диви ся на нього, кивав чогось головою, а в кінци усміхаючись якось сумовито, сказав:

„Інвалід, я я".

Тихо стало в хаті.

Аж тепер глянули діти уважнійше. — „Справді"! — Один рукав був калікою.

Але він тілько хвильку сумував; коли побачив, що засмутив діти, а навіть, що вони плакати хочуть над його долею— він призвав їх близше до себе і став розказувати, що він за один та що пережив. Говорив, що він Січовий Стрілець, що він був там на Великій Україні, бив ся за волю народу так довго, аж стратив руку, а тепер іде до дому. Діти слухали і призадумували ся поважно над долею інваліда; так перейшов їм вечер.

На другий день, на відході, мама подарувала Стрільцеви нову сорочку і дала хліба та гроший на дорогу. Коли він відійшов, діти оглянули ся за горнятком; воно лежало під лавою, опущене, сумне — нещасний, непотрібний каліка.

Дівчинка піднесла горнятко, вимила чисто, вложила ушко до середини, а хлопчик виліз на лаву і поставив його на полици; відтак попросили маму, щоб воно там стояло на память того дня, коли в хаті гостив та з нього вечеряв Січовий Стрілець.

Коли се великий горнець побачив, зашумів зі злости і заплакав грубими каплями роси, що докола вкрила його грубезний живіт та забулькотів на невдячність дітий: „От так ти ціле житє працюй, прій коло печі і на тебе й не глянуть, а се хоч збите і нездале, ще на полицю висадили і то в такім гонорі".

Закомаре, Галичина, **дня 15** лютого, 1921.

ГАЛЯ.

ДЛЯ ВСІХ! Хто купує у нас шифкарту, стараємося о пашпорти безплатно.

Асекуруємо куфри і відставляємо до корабля.

Посилаємо гроші. — Вимінюємо Либерти Бонди. — Обезпечуємо на життя і від огню. 13вчс—

Продаємо інтереси, лоти, фарми і доми.

Полагоджуємо справи судові і нотаріяльні.

Інформації даром.

EDWARD PROKOCIMER & SONS,
203 Springfield Ave., Newark, N. J.

Оснований 1882 року

НАЙСТАРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ БАНК В НЮ ЙОРКУ

Засобовий капітал звиш $2,000,000.00

ПРОДАЄ ШІФКАРТИ до краю і з краю до Америки на найліпші кораблі по якнайтаньших цінах. Для виїзджаючих до краю дістаємо пашпорти до двох днів; виготовляємо Афидевити, та уділяємо потрібних порад і помочі БЕЗПЛАТНО.

СПРОВАДЖУЄ РОДИНИ І КРЕВНИХ ДО АМЕРИКИ.

ПОСИЛАЄ ГРОШІ до краю по найтаньшім деннім курсі і доручує телеґрафічно до 4 днів; почтою до 3 неділь, та виплачує в краєвій валюті, як рівнож в АМЕРИКАНСЬКИХ ДОЛЯРАХ.

Приходіть до нас, або пишіть в рідній мові по інформації: як переслати гроші, щоби в краю дістали ДОЛЯРАМИ; як скоро і безпечно заїхати до краю; як спровадити родину до Америки; як з успіхом полагодити маєткову справу, і т. п.

STANDARD BANK
AVE. B. COR. 4TH ST. NEW YORK

ТЕПЕР
Є НАЙВИГІДНІЙША ПОРА
КУПИТИ ПРАПОР КРАЄВИЙ

ПРОСТО ВІД ФАБРИКАНТА, ЗРОБЛЕНИЙ З ЧИСТОЇ ВОВНИ ПОДВІЙНОЇ ТКАНИ, ТРЕВАЛОЇ БАРВИ ЗВ. „БОНТИНҐ", КОТРИЙ ОФЕРУЄМО ПО СЛІДУЮЧИХ ДЕШЕВИХ ЦІНАХ:

	2x3 стіп	3x5 стіп	4x6 стіп	5x7 стіп
Американський прапор	$2.25	$4.00	$5.25	$7.25
Український прапор з гербом на обі сторони	$3.25	$6.00	$7.00	$10.00

ПРИШЛІТЬ ПЕРЕКАЗ ПОЧТОВИЙ І ПРАПОР БУДЕ ВИСЛАНИЙ, ПОЧТА БУДЕ ОПЛАЧЕНА.

МИ Є ТАКОЖ ГОЛОВНИМИ ФАБРИКАНТАМИ АМЕРИКАНСЬКИХ І УКРАЇНСЬКИХ ШОВКОВИХ ПРАПОРІВ, ЦЕРКОВНИХ ХОРУГОВ, ВІДЗНАК І ВІДЗНАЧОК ТОВАРИСЬКИХ. — ШАПКИ, КАПЕЛЮХИ, ПЕЧАТКИ СТАЛЕВІ І ҐУМОВІ, ДЛЯ ТОВАРИСТВ І КЛЮБІВ.

КОЛИ ПОТРЕБУЄТЕ ЩОСЬ З ТИХ РІЧИЙ, ТО НЕ ЗАБУДЬТЕ ПИСАТИ ДО НАС, ПО ЦІНУ. НАПЕВНО ЗАЩАДИТЕ ГРОШІ. ПИШІТЬ ПО ВЗІРЦІ І КАТАЛЬОҐ НА АДРЕСУ:

EAGLE REGALIA COMPANY
115 NASSAU STREET, NEW YORK, N. Y.

ФАРМИ! ДОМИ! ФАРМИ!

10 або 20 акрову фарму можете зараз купити, коли маєте на задаток тільки $200, решта на сплати по $10.00 в місяць. Маємо кілька фарм близько дипа, міста і фабрик. Земля чорна і дуже урожайна. Будуємо нові гарні доми на тих фармах від $900 до $1500 за дім на 5 кімнат і забудовання. 210—7

По дальші інформації голоситись особисто або листовно до:

SLAVONIAN HOMES CO., 461 — 8th Ave., Room 215, NEW YORK CITY

ШИФКАРТИ

продаємо дешево по компанічних цінах на всі лінії до Галичини і з Галичини і до всіх частий сьвіта.

ПАСАЖИРІВ, котрі їдуть до краю ми стрічаємо на станіях, забираємо їх на нічліг до власного чистого і здорового еміґраційного дому, опікуємо ся їх пакунками, котрі на жадання також асекуруємо і перетримуємо їх пакунки безплатно у своїм стороджі аж до дня відїзду корабля.

ПАШПОРТИ вистараємо ся зовсім безплатно.

ГРОШІ посилаємо до всіх місцевостий рідного краю по деннім курсі телеґрафічно, чеками і почтою і даємо за гроші повну ґаранцію. Після доручення гроший даємо оріґінальні посьвідки від осіб, котрим переслано гроші.

ВСІЛЯКІ старокраєві справи судові і нотаріальні успішно полагоджує наш нотар.

Також у всіх прочих справах уділяє совісної поради і дає чесну, скору і точну обслугу найстарший

УКРАЇНСЬКИЙ БАНКИР
на розі Третої Евні і 6-тої улиці в Ню Йорку.

HENRY C. ZARO, BANKER
39 COOPER SQ. DT. U. NEW YORK, N. Y.

ПЕКЛО В ХАТІ!
З ЖИТТЯ НАРОДА В ОДНІЙ ДІЇ.
ЦІНА 15 ЦЕНТІВ
Замовлення висилайте враз з грішми на адресу:
UKRAINIAN PUBLISHING & PRINTING, 30 E. 7th St., New York.

ВЕЛИКА ПАРТІЯ
УКРАЇНЦІВ

вибираєтся до краю кораблями „Джордж Вашінґтон" 3-го вересня; „Ордуна" 10-го вересня. На цих кораблях даємо вигідні каюти на 2 і 4 людей і окремі для родин. На бажання асекуруємо куфри.

О пашпорти стараємось в короткім часі.

Гроші пересилаємо до всіх частей світа скоро і найдешевше. Коли хочете відїхати до краю в товаристві краянів і бути обслуженими чесно, то ще нині шліть завдаток на каюту на одним з повисших кораблів до:

EMIL KISS, Banker
133 Second Ave., New York, N. Y.
Corner 6th Street

ПОЛЬСЬКЕ ПЕКЛО В НАДВІРЯНСЬКОМУ ПОВІТІ.

З приходом польських війск до надвірянського повіту в 1919 році арештували Поляки в селі Микуличині УСС. Миколу Стефанюка, який сидів 16 місяців в польській тюрмі. Якова Михащука арештували і сильно били, потім він сидів в польській тюрмі 14 місяців.

Весною ц. р. польська жандармерія в Микуличині робила ревізію за карабінами у господарів Прадземюка Миколи с. Дмитра і Михайла Мотрука. Висше наведених польські жандарми арештували і так сильно били, що ціле їх тіло було як вуголь. Оден капраль з тих жандармів, що били Гуцулів, є і тепер на постерунку в Микуличині.

Жандарми постерунку в Яремчу арештували за карабіни селян: Юрка і Івана Мотрука та били їх у звірський спосіб. Іванови Мотрукови польські жандарми вимикали все волосся з голови та подрапали голову і лице так сильно, що голова ще тепер лиса та є слідні ще рани нан ній.

В осени 1920 р. польська жандармерія арештувала Михайла Мотрука зі села Женець-Микуличин за те, що знайшли у нього українського старшину з ґрупи Кравса. Мотрука сильно побили. Українського старшину арештували. Смертельно збили, скували в кайдани і забрали до тюрми. У надвірнянським повіті Поляки списують усю худобу у селян, за що селяне мусять платити від малої худоби 1 мару, а від великої худоби по 2 марки.

Весною сього року забрали Ляхи у Василя Сорохмалюка з Микуличина одну пару волів, у Маріки Сорохмлаюк з Поляниці Микуличин 1 ялівку і ще в других господарів, разом з Микуличина 16 штук великої худоби, нічого за неї не заплативши.

Сього літа напали польські жовніри на ярмарок в Делятині дня 2. липня, зрабували худобу і свині і цілий ярмарок розігнали і побили людей, які в переполоху розбігалися, хто куди бачив.

Фасунків у селі нема ніяких. В Микуличині і околиці страшний голод, сильно поширяється голодовий тиф. А польські власти на те не зважають, лише всю бараболю, ячмінь і овес, що уродилося по горах, списують до реквізиції. А польські жандарми і жовніри ходять по хатах і усе реквірують на власну руку, що лише знайдуть.

Польські власти і військо реквірує у людей вовну, полотно та кожухи для голого польського війська. І то в такий підлий спосіб, що забирають у бідаків вовну на 1 пару рукавиць, яку бідняки для себе закупили. Кажуть давати від одного числа дому по 3 — 4 метри сукна і 2 — 4 метри полотна. Окрім цього село Микуличин мусить зложити добровільно 16 пар черевиків, 16 пар зимових штанів (гач), 16 пар сорочок. Люде цього добровільно не хотіли давати Полякам, тому польське військо пійшло тепер по хатах і рабує все убрання, яке лише де найде. У Петра Джемюка взяли одно руно вовни і в багато других, де лише люде не сховали.

Польські власти оподатковують шиби у вікнах хат. Чим більше шиб у вікні, тим висший податок муситься платити.

Гуцули в Надвірнянщині не хотять брати польських марок. Називають марки насмішливо „польські шматки". Це Поляків сильно дратує, вони видирають у людей австрійські гроші і друть їх на місці.

На силу забирають людий до збирання колючих дротів. Гуцули не хотять іти на польські роботи.

Місцеві Поляки ведуть поміж народом отверту аґітацію проти Чехо-Словаччини і кажуть, що Польща прийде на підмогу Мадярщині проти Чехії.

В цілім повіті панує велико обурення проти Поляків. Усі нетерпеливо очікують приходу української ;лади до Галичини. Народ свято вірить в самостійність Галичини. На польське панування ніколи український народ не погодиться і кажуть, що Польща зникне з Галичини як сніг весною на горах.

Гуцул.

AMERICAN BLACK SEA LINE

Поспішна пасажирська лінія під американською флягою з Ню Йорку прямо до

ОДЕССИ

Вигідний і скорий
S. S. ACROPOLIS
ВІДІДЕ 7. ВЕРЕСНЯ.
з Pier 2, Hoboken
Найліпша страва і обслуга.
Голоситись:
AMERICAN BLACK SEA LINE,
21-24 State St., New York City.

ЗАКАВКАЗЬКИЙ КОРОЛЬ.

Такий титул позволив собі приняти один із французьких спекулянтів в Ніцці, що звався князем Вітенваль. ККористуючися незнанням ґеоґрафічних і політичних відносин гуляючої „сметанки світа" на Рівієрі, він прибрав собі до товариства кільканайцять осіб, дрібних урядників і безділників і роздилив між них портфелі міністрів, яких президентом іменував б. сторожа російської церковної бібліотеки в Ніцці. Гультіпака вмовив всім своїм товаришам, що його просив „закавказький народ" стати його королем. „Міністри" повірили цьому, але не тільки вони, а й ціла Рівієра, а навіть всі перебуваючі там еміґранти, російські контрреволюціонери з ґен. Юденіом на чолі та залюбки читали його маніфест, надрукований на прегарнім перґамені, що закликав усі сили Европи і Лігу Народів і Найвищу Раду прогнати большевиків з країв Закавказя, Мойкопа і Фергана. І бувби Ляфорж ще довго водив за ніс гуляючу буржуазію, якби не те, що в липні ц. р. не мав чим заплатити за один баль на Рівієрі і через це його здемаскувала поліція. Ляфорж, хоч сам неук, закпив собі немилосерно з буржуазних неуків і російських контрреволюціонерів, а буржуазна французька й анґлійська преса подивляє його сприт, так як недавно ще дивувалася, як міг говорити Лльойд Джордж, що є на світі якийсь ґенерал Харків а не місто Харків, столиця Радянської України.

СТРАШНЕ АВТО.

Шофер одного колишнього пруського принца перед роками мав нещастє переїхати принцевим автом пішохода. Принц незабаром продав се авто, та з шофером нового хазяїна трапилось те саме нещастє. Коли сей також продав авто, той самий випадок трапився знову. Тоді авто перейшло до четвертого властителя. Останній поїхав сими днями на прогульку в новокупленім авті, але наїхав на камінь, випав з авта й забився на смерть.

ПЕТРО ЯРЕМА
РУСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

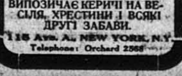

ВИПОЗИЧАЄ КЕРИЧІ НА ВЕСІЛЯ, ХРЕСТИНИ І ВСЯКІ ДРУГІ ЗАБАВИ.
115 Ave. A. NEW YORK, N.Y.
Telephone: Orchard 2568

ДЕЛЕҐАТКА МІЖНАРОДНЬОЇ ЖІНОЧОЇ ЛІҐИ У ЛЬВОВІ.

(З львівського дневника „Український Вістник").

Дня 27. липня с. р. приїхала до Львова делеґатка Міжнародньої Жіночої Ліґи мира і свободи панна Френсес Мелленд з Менчестеру, в Анґлії, що рівночасно являється делеґаткою англійсько-американського товариства Society of Friends (Товариство Приятелів), яке допомагає бідній молоді і жертвам війни. Се товариство дало значну поміч в Німеччині ведучи там подібну акцію як Американський Червоний Хрест в Польщі і подібну як акція Гувера. На теренах польської влади згадане товариство зорґанізувало влади згадане товариство зорґанізувало кілька запомогових стацій для збігців з Росії й України, між іншими в Копичинцях і в міру своїх засобів хоче на будуче серед корисніших обставин поширити свою допомогову акцію також і на українських землях.

Панна Мелленд брала участь яко англійська делеґатка в недавньому Міжнародньому Жіночому Конґресі у Відні. Познайомившись тут особисто з п. Блянкою Барановою, заінтересувалась вона живо положенням молоді і жертв війни у Східній Галичині і взагалі відносинами нашої нещасної країни. Для своєї спеціяльної акції для Українців зєднала вона одну визнану Американку із Злучених Державі Шведку, що рішились робити для Українців і в політичній сфері через Ліґу Народів, з якої деякими видними членами остають в особистих зносин.

Панна Мелленд, що замешкала у д-ра Степана Барана, зазнайомилася з роботою Українського Горожанського Комітету, якого відпоручники д-р К. Студинський, п. В. Целевич і п. Кучабський дали їй точний образ наших заходів в тому напрямі і всіх перелон.

В часі свого побуту у Львові звиділа панна Мелленд українську захоронку при Городецькій ул., вакаційні оселі при ул. Супінського, захист для українських военних сиріт і школи сестер Василянок при ул. Потоцького. Всюди інтересувалась вона дуже живо урядженнем і веденнем даних інституцій і опісля нотувала пильно свої помічченя. Мило її вражало поведенне нашої дітвори. В часі підвечірку у сестер Василянок панна Мелленд запізналася з братом митрополита о. Климентієм Щептицьким, з котрим довший час розмовляла про наші відносини. Інтересувалась також і нашим жіночими орґанізаціями, про які близші відомости подала їй п. Пашкевичівна.

Відвідавши вперед українські інституції, відвідала опісля панна Мелленд і кілька не-українських, головно жидівських, гуманітарних заведень, щоб виробити собі повний погляд про гуманітарну акцію у Східній Галичині. По дводневнім побуті у Львові виїхала панна Мелленд через Варшаву і Берлін до Англії, повідомляючи з дороги, що зібраний нею матеріял використає негайно у звіті про наше сучасне положенне у Східній Галичині для виконавчого бюра Міжнародньої Жіночої Ліґи мира і свободи в Женеві і сподівається, що нашою справою заінтересує ширші круги за кордоном, особливо в Анґлії. Має також надію, що прийде колись, може незадовго час, коли до Львова вибереться більша міжнародня місія, що принесе нам допомогу і полекшу в нашому тяжкому положенню.

Дай Боже, щоб недовгий побут у нас панни Мелленд був вістуном красшої долі нашої поневоленої батьківщини.

„СТАРИЙ ВІРНИЙ".

Богато витрисків в Yellowstone National Park-у викидає колюмни горячої води в нереґулярних відступах часу. Тільки один з тих витрисків, котрий званий „Старим вірним" викидає колюмну 2 стопи широкости а 150 стіп високости реґулярно, кождих 65-70 мінут. Трінера Гірке Вино є средством, яке заслугує на те саме імя. Се є „старий вірний" препарат, котрий очищає Ваші внутренности протягом пару годин, усуває гази з Ваших кишок і привертає нормальне ділание Вашого тіла. Є се средство домове в повнім того слова значінню, „semper fidelis", завше вірний як говорить латинське прислівя. Инші средства Трінера тішаться тим самим реноме. Пан B. Vietti пише нам з Redding, Calif. під датою 41го серпня 1921: „Трінера Гірке Вино є справді знаменним. Пробував я рівнож Трінера Лінімент і переконався, що він є найліпшим до тих час уживаних мною. Поручаю його дуже всім моїм знакомим". На ревматизм, який звичайно появляється при зміні пори року і на невральґію і т. д., Трінера Лінімент є найліпшим средством. Ваш аптикар або спродавця лікарств має на складі всі ті лікарства Трінера.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

[Огол]ошення женитьби не приймається. — За одноразове оголошення в сій рубриці платиться 2 цнт. від слова. За більше разів по 1½ цента за слово за кождочасне поміщення. Дворазове оголошення з 5 стрічок $1.00.

ОТСИМ повідомляю всіх знакомих, що моя теперішна адреса є: N. ROSOLOWYCZ, 1707 Cayuga St., Philadelphia, Pa. 14-15

РЕСТАВРАНТ ПРОДАЄТЬСЯ зі всім, що є в сторі за девять сот дол.; малий пляц але вигідний, 5 столів, в добрім положенню, межи фабриками. Centre St., близько C. R. R. of N. J. Station, Garwod, N. J. 15-17

ДЯКОУЧИТЕЛЬ прийме сейчас посаду. Є вповні опитним у дякоучительськім званю. Ласкаві письма прошу висилати на адресу: DIAKOUCZYTEL, 634 N. Franklin St., Philadelphia, Pa. 15-16

БАЛТОВСЬКОГО ІВАНА Корнійового і **ЙОСЯ ФІША** з села Суботівки, Подільської губ. (Велика Україна) пошукує брат і односелець Балтовський Іван Юхтимів, перебуваючий в Українському Таборі „В", Йозефів, Чехо-Словакія. — Всі другі часописі прошу о передрук. 15-16

КОЛИ ХОЧЕТЕ КУПИТИ ФАРМУ, то напишіть до нас і подайте свою адресу а ми вишлемо Вам катальоґ з ріжними фармами безплатно. S. KAPLAN, 276 Grand St., New York, N. Y. 07-19

НА ПРОДАЖ — 97 АКРІВ ЗЕМЛІ З ЛІСОМ
в місті Woodbine, N. J., Cape May County, по 12 долярів за акер, 15 мінут ходу від міста, в місті є 6 фабрик. Голоситись устно або писемно до: 95-
T. J. HRYCEY & CO.,
329 So. Fourth St., Philadelphia, Pa.

ДОБРА ФАРМА до продажи коло міста Amsterdam, N. Y., без агента: 62 акри землі, 7 покоїв дім, мурована стайня, стодола, 2 возівні, кузня, 2 курники, 2 коні, 4 корови, 2 ялівки, 3 безроги, 100 курий, 4 акри картофель, 2 акри корни, 25 возів сіна, 8 возів вівса, 30 бушлів жита і вся машинерія господарська. Ціна $3.700, вплати $2.000 а решта на морґич. Прошу голоситись межи 6—10 вечер.
PAUL KUTYNSKI,
263 Avenue B, межи 15-16 улицею, 3th floor, New York, N. Y. 12-17

R. J. GLICK
АГЕНТ АСЕКУРАЦІЙНИЙ ВІД ОГНЯ.
Офіс находиться в
WILLIAM McCONNEL BUILDING
SHAMOKIN, PA.

ЖМІЄЧНИК є одним з найліпших домашних ліків і певним средством проти ревматизму, болів плечий, колення і болів грудий. Є помічне на болі голови, на болі суставів у рук і ніг, на легкий параліж карку, болі горла і зубів. СЕЙ ЛІК Є ВИРОБУ СЛАВНОГО Д-РА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО.

Відноситься до ґенерального агента, залучаючи 3-центову марку на відповідь. 38ч—

MIKE FEDIW,
3 WASHINGTON AVE.,
HASTING ON HUDSON, N. Y.

СЬОГОДНЯ ВЕЧЕРОМ

напишіть до нас а ми вишлемо Вам пробну лекцію і подробиці о тім як ми ґварантуємо заочно вивчити Вас читати, писати і говорити по англійськи. Живучи в Америці Ви повинні зміти англійський язик, бо без того всі двері є зачинені. Вивчитесь у нас сеї мови протягом 3 місяців через почту. Пишіть до нас ще нині і пришліть 10 цнт. грішми або марками на відповідь. Приймаємо і канадійські. 05-07

FIRST AMERICAN PREPARATORY SCHOOL,
Dept. 46, 525 West 47th St.,
New York City.

SANTAL CAPSULES MIDY

СКОРА ПОМІЧ не катар міхура і течі. Певно і успішно. Кожда капсуля означена MIDY. Стережіться підробів.

ПОЗІР! АГЕНТИ! ПОЗІР!

Хочете заробити добрі гроші, то купуйте у нас книжки. Ми даєм великий опуст. Хто замовить книжок нараз за $25.00 даємо 30 процент від доляра, від $50.00 даєм 35 проц., від $75.00 даєм 40 проц., від $100.00 даєм 45 пр., від $150.00 даєм 50 пр., від $250.00 даєм 55 пр., від $500.00 даєм 65 пр., від $1000 даєм 75 проц. Користайте з сеї нагоди, бо та оферта є лише добра через сей місяць ВЕРЕСЕНЬ. Хто має наш катальоґ, най ордерує книжки зараз. Хто не має, то най пише по наш катальоґ книжок і залучить 2 цнт. марку. Адресуйте: *UKRAINSKA KNYHARNIA*, 748 N. Robey St., Dep. I, Chicago, Ill. 9ч39

45 МІЛІОНІВ ДОЛЯРІВ

Ґубернатор Ню Йорського стейту Миллер, підписав рішення на видаванне бонусів (надгороди) для тих жовнірів американської армії, котрі служили в час світової війни. Проте всі Українці, бувші жовніри американської армії, повинні сейчас звернутися до нас в сій справі а ми виготовимо їм, зовсім безплатно, просьбу на отримання сего бонусу. 25вч—

HENRY C. ZARO, Banker,
39 Cooper Sq. Dep.U. New York, N. Y

ШИФКАРТИ,
пашпорти, висилка гроший, справи нотаріяльні, чесно і тано особисто або листовно полагоджує
John Haniak, НОТАР
613 CARSON STR. S. S.
PITTSBURGH, PA.

Даром фотографії на пашпорти.

ФАРМИ!

ФАРМА НА ПРОДАЖ,
80 акрів, будинки, знаряди, урожай, 3 корови, кінь, гуси, кури і свині. $2500, готівки $1.000; 2 милі до фабрик суконних і ґузиковні. STANLEY NYCZAY, Staffordville, Conn. 15-16

Маємо на продаж кілька **ДОБРИХ ФАРМ І БОРДІНҐ ДОМІВ** в нюйорськім стейті. Мала вплата готівкою а решта після умови. Фарми в цінах від $1000 і висше. Бонди приймесь як готівку. Пишіть або голосіться особисто: AMERICAN BUSINESS EXCHANGE, J. Karasick, Foreign Dep., 1493 Broadway, Room 534, New York, N. Y. 15-17

ФАРМУ мушу спродати скоро, з причини випадку мого мужа. Є 162 акрів, з того 115 під плугом, решта ліс. В домі 8 кімнат, пивниця цементова, стодола цементова, три менші забудовання в добрім стані; два огороди і всяка ярина, 25 штук худоби, 18 коров дійних, 1 бик, 3 молоді корови, 3 ялівки, 2 тяжкі вози, 2 свині, стадо курий і гусий. Всі річи домашні, вартости $800 ідуть враз з фармою. Три акри картофель, 600 бушлів збіжа ріжнородного. Весь того річний збір і вся машинерія. Мала річка перепливає. Ціна $7200, вплати $3000. Голоситись до властительки: JOSEFA KOSINSKA, Rector Road, Lowville, N. Y. 12-15

КУПУЙТЕ ДОБРІ ФАРМИ!

Фарма 100 акрів, дім з 9 кімнатами, стодола і другі забудовання, 8 штук худоби, один добрий кінь, 100 курий, 4 свині, одна миля від міста. Ціна $3600, вплати $1600. 11-16

Фарма 150 акрів, новий дім з 10 кімнатами, велика стодола і другі забудовання, 12 добрих коров, 2 коні, 100 курий, дуже збіжа, всякі машини, великий сад, одна миля від міста. Ціна $5.500, вплата $2.500.

Маємо ще і другі фарми до продання. — Голоситись до:
PISARKO & POKUTNY,
406 East 5th St., New York City.

БЕЗ НОЖА І МЕДИЦИНИ
Перший Український Хиропрактор
ДР. АНДРЕЙ БОРАК
лічить ріжні задавнені хороби так
МУЩИН ЯК ЖЕНЩИН
Ню Йорк офіс: 335 E. 18th Street.
Понеділок, середа, пятниця від 10 рано до 8. веч. В неділі від 10. до 1.
Нюарк (Newark) офіс: 3 Belmont Ave. (cor. Court St., коло церкви) вівторок, четвер і субота від 2-ої пополудни до 8. вечер. 83вчс—

ДР. ІВАН СМІТ
ЛІКАР УКРАЇНЕЦЬ. — СПЕЦІЯЛІСТ ОПЕРАТОР. вчс
Години урядові: 12-2 попол. і від 6-8 вечер, а в неділі і свята від 10. рано до 2. попол. Телефон Stuyvesant 4493.
Dr. JOHN SMITH, Jr.,
327 E. 17th St., New York, N. Y.

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР
С. М. КАУФМАН, М. Д.
СПЕЦІЯЛІСТ ХРОНІЧНИХ І ВНУТРІШНИХ НЕДУҐ І АКУШЕР.
Години приняття: від 9. рано до 9. вечер, в неділі до 4. пополудни.
111 E. 7th ST., NEW YORK, N. Y.

СПЕЦІЯЛІСТ НЕДУҐ МУЩИН І ЖЕНЩИН
Говорить по укрїнськи.
Лічить всі хронічні застрілі слабости мущин і женщин.
ЛІКАРСКА ПОРАДА ДАРОМ
Dr. ZINS
110 EAST 16th ST., N. Y.
між Irving Pl. & Union Sq.
Год. від 9. рано до 8. вечер.
В неділі від 9. рано до 4. поп.

DR. M. SMITH
16 E. 7th ST., NEW YORK
Tel. Orchard 6072
коло Церкви св. Юрія
Говорить по українськи.
Лічить успішно недути мущин, женщин і дітий.
Наймодернійші електричні апарати

ДР. Б. ГОГЕНБЕРҐ
спеціяліст зі старого краю. Лічить недуги мущин і женщин, як внутрішні так і зовнішні. Переводить всякі операції. Дає недужим безплатну пораду.
DR. B. HOHENBERG
304 — 2nd AVENUE,
межи 17. а 18. улицею
NEW YORK, N. Y.
Години офісові щоденно від 8-ої рано до 8-ої вечер.
Телефон 1882 Stuyvesant

ПЕРШОРЯДНА УКРАЇНСЬКА
АПТИКА І ДРОҐУЕРІЯ
МИХАЙЛО УГОРЧАК,
(Давнійше C. J. McCloskey)
216 Washintgon St., cor. Sussex St.,
Jersey City, N. J.

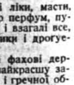

Приладжує ліки після лікарських рецепт скоро, сумлінно і по умиркованій ціні. Має на складі великий засіб ріжнородних зел і корінів, всі американські заграничні патентовані ліки, масти, олії і т. н., великий вибір перфум, пудрів і других косметиків і взагалі все, що входить в обсяг аптики і дроґуерії. Морожене і Сода.

Довголітна практика і фахові державні дипльоми дають найкрасшу запоруку сумлінної, скорої і гречної обслуги. 107ч—

Отворене кождого дня в тижни включаючи неділі і свята від 8-ої години рано до 11-ої вечер.